

6. Панова А.В. Визнання доказів недопустими: монографія. Харків, 2017. 256 с.

7. Басай В.Д. Умови допустимості речових доказів та їх встановлення в кримінальному провадженні. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2018. № 16. С. 158-162.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України № 12-рп/2011 від 20 жовтня 2011 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-11#Text>

REFERENCES:

1. Konstytutsiia Ukrainy. [Constitution of Ukraine]. (1996, June 28). [in Ukrainian]

2. Kurnys, N.M. (1995) Dopustymost' dokazatel'stv v uholovnom sudoproyzvodstve. [Admissibility of evidence in criminal proceedings]. M.: Yuryst. [in Ukrainian]

3. Panova, A.V. (2014) Dopustymist' dokaziv u kryminal'nomu provadzhenni Ukrainy: normatyvno-pravovyy aspekt. [Admissibility of evidence in criminal proceedings in Ukraine: regulatory aspect]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser: Yurysprudentsiia*, 10-2, 152-154. [in Ukrainian]

4. Chuprikova, I.L. (2016) Dopustymist' dokaziv u svitli novoho Kryminal'noho protsesual'noho kodeksu. [Admissibility of evidence in the light of the new Criminal Procedure Code.]. Extended abstract of candidate's thesis. Odesa. [in Ukrainian]

5. Maliarova, V.O. (2016) Nalezhnist' ta dopustymist' dokaziv u kryminal'nomu provadzhenni. [Belonging and admissibility of evidence in criminal proceedings]. *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Serii Pravo*, 38, 119-121. [in Ukrainian]

6. Panova, A.V. (2017) Vyznannia dokaziv nedopustymy: monohrafiia. [Recognition of evidence inadmissible: monograph]. Kharkiv [in Ukrainian]

7. Basaj V.D. (2018) Umovy dopustymosti rechovykh dokaziv ta ikh vstanovlennia v kryminal'nomu provadzhenni. [Conditions of admissibility of material evidence and their establishment in criminal proceedings]. *Visnyk Pivdennoho rehional'noho tsestru Natsional'noi akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 16, 158-162. [in Ukrainian]

8. Kryminal'nyj protsesual'nyj kodeks Ukrainy. [Criminal Procedure Code of Ukraine]. (2012). Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/lavs/shov/4651-17> [in Ukrainian]

9. Rishennia Konstytutsijnoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsijnym podanniam Sluzhby bezpeky Ukrainy schodo ofitsijnoho tлумачення polozhennia chastyny tret'oi statti 62 Konstytutsii Ukrainy № 12-rp/2011. [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional petition of the Security Service of Ukraine regarding the official interpretation of the provision of part three of Article 62 of the Constitution of Ukraine № 12-rp / 2011]. (2011, October 20). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/lavs/shov/v012p710-11#Tekht> [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2019

УДК 351.79

Талдонова Карина Геннадіївна,
аспірант Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана

ДО ПИТАННЯ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ АКВАКУЛЬТУРИ, РИБНИЦТВА ТА СФЕРИ АКВАКУЛЬТУРИ

У статті аналізуються правові засади аквакультури, досліджується понятійний апарат аквакультури, рибництва, виокремлюється поняття сфери аквакультури, звертається увага на дослідження рибництва.

Визначено, що аквакультура сьогодні є перспективним напрямком водного середовища в цілому. Проблематика вбачається у тому, що аквакультуру вчені розглядають як напрям рибогосподарської діяльності, пов'язаний із відтворенням і вирощуванням водних організмів, що відбуваються у частково або повністю контрольованих людиною умовах

Автором зазначається, що в словниковій літературі визначення поняття «аквакультури» не дають ґрунтового смислового термінологічного визначення цього поняття, адже всі вони тлумачать термін «аквакультура» як розведення живих організмів у контрольованих умовах, при цьому не характеризуючи притаманних ознак для цієї сфери.

Пропонується розглядати аквакультуру, як галузь, яка потребує державної підтримки та регулювання й підтверджує пріоритетність розвитку аквакультури як нового та специфічного напрямку діяльності, органічно пов'язаного з головними функціями держави – гарантування продовольчої безпеки, підтримання макроекономічної рівноваги у тому числі шляхом регулювання міжгалузевих відносин, розвитку ринковоконкурентного середовища, захисту внутрішнього ринку, а також досягнення соціальних стандартів рівня якості життя.

Вбачається, що аквакультуру вчені розглядають як напрям рибогосподарської діяльності, пов'язаний із відтворенням і вирощуванням водних організмів, що відбуваються у частково або повністю контрольованих людиною умовах. При цьому наголошують, що рибництво є складовою аквакультури, що відповідає за штучне відтворення риб, а також за збереження та поповнення промислових запасів риби в природних водоймах, з чим не можемо погодитись

Визначається особливості рекреаційних послуг у сфері аквакультури, а також формуються висновки, засновані на положеннях наукової доктрини та чинного законодавства України.

Досліджуються питання нормативного визначення аквакультури та сфери аквакультури.

Ключові слова: аквакультура, рибництво, гідробіонти, промисловість, народне господарство.

Taldonova K. ON THE CONCEPTUAL CONCEPTUAL APPARATUS OF AQUACULTURE, FISHERIES AND AQUACULTURE

The article analyzes the legal principles of aquaculture, examines the conceptual apparatus of aquaculture, fish farming, highlights the concept of aquaculture, draws attention to the study of fish farming. It is determined that aquaculture today is a promising area of the aquatic environment as a whole. The problem is seen in the fact that scientists consider aquaculture as a direction of fisheries activities associated with the reproduction and cultivation of aquatic organisms that occur in partially or completely controlled by human conditions.

The author notes that in the dictionary literature definitions of "aquaculture" do not give a thorough semantic terminological definition of this concept, because they all interpret the term "aquaculture" as breeding living organisms in controlled conditions, without characterizing the inherent features of this area.

It is proposed to consider aquaculture as an industry that needs state support and regulation and confirms the priority of aquaculture development as a new and specific area of activity, organically related to the main functions of the state - ensuring food security, maintaining macroeconomics. market-competitive environment, protection of the domestic market, as well as the achievement of social standards of quality of life. It is seen that aquaculture is considered by scientists as a direction of fisheries activities associated with the reproduction and cultivation of aquatic organisms that occur in partially or completely controlled by man. At the same time, they emphasize that fish farming is a component of aquaculture, which is responsible for the artificial reproduction of fish, as well as for the preservation and replenishment of industrial fish stocks in natural reservoirs, with which we can not agree.

The peculiarities of recreational services in the field of aquaculture are determined, as well as conclusions are formed based on the provisions of scientific doctrine and current legislation of Ukraine.

The issues of normative definition of aquaculture and the sphere of aquaculture are investigated.

Key words: aquaculture, fish farming, aquatic organisms, industry, national economy.

Постановка проблеми. Серед основних сегментів продукції тваринництва суттєву роль відіграє виробництво риби з усією інфраструктурою переробки, зберігання та реалізації рибної продукції. Необхідність забезпечення населення екологічно безпечною і доступною за ціною рибою в умовах скорочення промислу в морях і океанах спонукають до втручання саме у виробництво риби та інших водних біоресурсів у штучно створених, повністю контрольованих умовах аквакультури.

Тому основними питаннями сучасного етапу розвитку аквакультури є нарощування обсягів виробництва риби, розширення асортименту та поліпшення якості товарів, а на цій основі – забезпечення раціонального споживання рибної продукції населенням, створення сприятливих умов для виробників, поліпшення соціального розвитку села, позбавлення залежності країни від імпортних поставок. Незаперечна роль аквакультури полягає у підвищенні життєвого рівня населення і, відповідно, спонукає до опрацювання концептуальних засад її становлення й переходу до динамічного розвитку в сучасних умовах.

На нашу думку, аквакультура сьогодні є перспективним напрямком водного середовища в цілому. Проблематика вбачається у тому, що аквакультуру вчені розглядають як напрям рибогосподарської діяльності, пов'язаний із відтворенням і вирощуванням водних організмів, що відбуваються у частково або повністю контрольованих людиною умовах. При цьому наголошують, що рибництво є складовою аквакультури, що відповідає за штучне відтворення риб, а також за збереження та поповнення промислових запасів риби в природних водоймах, з чим не можемо погодитись.

Аквакультура дає можливість вирощувати живі організми в невеликих обсягах в умовах, максимально наближених до природних. Можна заперечувати той факт, що такі умови неможливо назвати природними, якщо посадити велику кількість риб у штучний басейн, годувати та підгодовувати вітамінами, насичувати воду киснем тощо, що взагалі не притаманне для природного вирощування. А таке зростання можливе тільки в хороших умовах [7, с. 113-115].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розвитку рибного господарства України розглядалася в працях таких вітчизняних науковців, як С.І. Алімов, П.П. Борщевський, М.С. Стацишен, М.А. Хвесик, Н.М. Яркіна та ін. Вона також знайшла відображення у відповідних Законах України, Державних програмах та законодавчих актах, а саме – «Про аквакультуру» [1]; «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» [2]; «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» [3]; «Про Концепцію розвитку рибного господарства України» тощо. Проте, не дивлячись на те, що проблеми розвитку рибного господарства є предметом багатьох наукових досліджень, багато питань залишаються не вирішеними. Зокрема, вченими не було запропоновано виокремити поняття «сфера аквакультури» та дослідити саме це питання у наукових працях.

Значне місце у виробництві харчових продуктів посідає виробництво продукції аквакультури і реалізація товарної риби на ринку. Водночас необхідно зазначити, що застосування загальної методики досліджень ринку у цілому, питань його структурної перебудови традиційно розглядається в наукових роботах Р. Коуза, М.Портер, А. Дж. Тойнбі, О. Уільямсона, А. Халленствента та інших вчених. Рекомендації щодо проведення заходів регулювання ринку риби у контексті інтеграційних процесів обґрунтовано в наукових доробках вітчизняних вчених-економістів, зокрема: С. Кваші, Н. Вдовенко, Ю. Хижняк та інших вчених.

Метою статті є проведення аналізу правових засад понятійного апарату аквакультури, рибицтва, виокремлення поняття сфери аквакультури.

Виклад основного матеріалу дослідження. У класичній теорії права свого часу було зазначено, що коректне з'ясування та правильне застосування понятійного апарату надає якісне визначення правового науково-теоретичного мислення, фіксує структуру знань, яка має самостійне пізнавальне значення, тому що сприяє поглибленому вивченню права. Відповідно, з метою формування якісного та дієвого нормативно-правового механізму регулювання суспільних відносин у цій сфері, необхідно, в першу чергу, дослідити та виокремити теоретичний аспект правової регламентації та з'ясувати критерії розмежування зазначених категорій.

Словник української мови тлумачить, що термін «аквакультура» - це вирощування тварин і рослин, переважно їстівних, що живуть у воді; морські тварини і рослини, що культивуються людиною; включає також теоретичні знання і наукові дослідження в цій галузі.

Словник іншомовних слів містить дуже коротке та змістовне визначення терміну «аквакультури» - це промислове вирощування водних організмів у контрольних умовах [5, с. 55-57].

Гідроекологічний словник тлумачить термін «аквакультура» як розведення корисних організмів у водному середовищі континентальних і морських водних об'єктів. Вирізняють лімнокультуру (аквакультура у прісних водах) і марікультуру (аквакультура у морях і океанах). Основні об'єкти аквакультури – водорості, безхребетні та риби [6, с. 90].

Отже, на підставі словникових визначень терміну «аквакультури» вбачається, що різні словники не містять терміну «сфери аквакультури», а зазначають лише загальні положення аквакультури в цілому. Наведені словникові визначення поняття «аквакультури» не дають ґрунтовного смислового термінологічного визначення цього поняття, адже всі вони тлумачать термін «аквакультура» як розведення живих організмів у контрольованих умовах, при цьому не характеризуючи притаманних ознак для цієї сфери.

Оскільки словникові визначення не дають конкретного та повного уявлення про аквакультуру, варто дослідити визначення «аквакультури» на законодавчому рівні у нижче наведених нормативно – правових актах.

З 1 липня 2013 року набув чинності Закон України «Про аквакультуру» від 18.09.2012 № 5293-VI, який діє поряд із Законами України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 08.07.2011 № 3677-VI, «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» від 06.02.2003 № 486-VI та «Про тваринний світ» від 13.12.2001 № 2894-III та іншими нормативно-правовими актами. Закон визначає основні засади державної політики у сфері аквакультури, напрями та види аквакультури, права та обов'язки суб'єктів аквакультури, заходи державної підтримки, також, повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері аквакультури та інші питання щодо права власності на об'єкти аквакультури, порядку здійснення рибальства для цілей аквакультури, рибогосподарської меліорації, ведення селекційно-плеїнної роботи у сфері аквакультури тощо.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про аквакультуру», аквакультура (рибицтво) – сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах для одержання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-плеїнної роботи, інтродукції, переселення, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг [1].

Також, варто зазначити, що ст. 1 Закону України «Про аквакультуру» містить поняття видів аквакультури. До них належать: ставкова, випасна та індустріальна аквакультури.

Відповідно до вище згаданої статті ставкова аквакультура – діяльність з розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури з використанням рибницьких ставків, штучно створених водойм (руслоних, балочних або одамбованих ставків), відокремлених від материнських водних об'єктів (їх частин), лиманів, обводнених торфових кар'єрів тощо. До продукції ставкової аквакультури можна віднести білого та строкатого товстолобиків і їхні гідриди, карасів, коропів [1]. Випасна аквакультура - діяльність з екстенсивного вирощування об'єктів аквакультури шляхом вселення різновікових груп гідробіонтів, одержаних в умовах аквакультури, в рибогосподарські водні об'єкти (їх частини) для підвищення ефективності використання їх біопродукційного потенціалу. Для здійснення випасної аквакультури використовуються рибогосподарські водні об'єкти (їх частини), рибогосподарські технологічні водойми при цьому не використовуються. [1]. Індустріальна аквакультура - це діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури з використанням рибницьких і плавучих садків, рибницьких басейнів, інших технологічних пристроїв, у тому числі із застосуванням установок замкнутого водопостачання [1].

Також, до видів аквакультури можна віднести рекреаційну та декоративну аквакультури.

Рекреаційна аквакультура включає в себе систему ведення господарської діяльності для організації аматорського лову на мальовничих ділянках водойм, а декоративна аквакультура (акваріумістика). Ці види аквакультури поки ще не закріплені на законодавчому рівні, адже майже не регламентовані в принципі в Україні та світі. Розвитку рекреаційної аквакультури увагу приділяють, як правило, товариства мисливців, рибалок, фермери, приватні підприємці.

Можна побачити, що ці види відносяться безпосередньо до видів аквакультури, а значить, виникає суперечність у ототоженні двох різних термінів: «аквакультура» та «рибицтво». Проте, ст. 1 Закону України

«Про Загальнодержавну програму розвитку рибного господарства України на період до 2010 року», закріплено два ідентичні визначення понять «рибництво» та «аквакультура».

Варто наголосити, що до прийняття Закону України «Про аквакультуру» від 18.09.2012 р., дане поняття визначалося в ст. 1 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 08.07.2011р. і, відповідно, зазначало, що аквакультура – це цілеспрямоване використання рибогосподарських водних об'єктів для одержання максимальних обсягів корисної біологічної сільськогосподарської продукції шляхом їх штучного розведення та утримання коропів [1;3]. В наведеному визначенні законодавець наголошував на тому, що аквакультура є цілеспрямованою діяльністю, яка має на меті одержання максимальних обсягів корисної біологічної сільськогосподарської продукції шляхом їх штучного розведення та утримання. Крім того, наголошувалося, що це є сільськогосподарська діяльність, яка здійснюється шляхом штучного (неприродного) розведення та утримання.

В новому ж Законі України «Про аквакультуру», від 18.09.2012 р., ми бачимо достатньо відмінне трактування терміну «аквакультура». В ньому законодавець передбачає вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах, на той час як в попередньому визначенні зазначалося, що аквакультура здійснюється шляхом штучного розведення та утримання. Крім цього, дане поняття розширилося комплексом послуг, які включають в себе реалізацію продукції аквакультури, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-племінної роботи, інтродукції, переселення, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг.

Для більш ґрунтовного розуміння поняття сфери аквакультури варто проаналізувати думки вчених та науковців у різних галузях, які висвітлені у їх наукових працях, монографіях та інших наукових джерелах.

Такі вчені та дослідники, зокрема як С. І. Алімов, А. І. Андрущенко, М. О. Захаренко (вчені сфери екології, галуззі природних середовищ) вважають, що аквакультура (лат. aqua – вода і cultura – догляд), розведення та вирощування водних живих ресурсів (риби, моллюсків, ракоподібних, водоростей) у частково або повністю контрольованих людиною умовах з метою їх охорони, відтворення та одержання товарної рибної продукції в спеціалізованих господарствах, у внутрішніх водоймах і прибережній смузі морів [6, с. 25].

На підставі позицій вчених, можна розглянути аквакультуру, як галузь, яка потребує державної підтримки та регулювання й підтверджує пріоритетність розвитку аквакультури як нового та специфічного напрямку діяльності, органічно пов'язаного з головними функціями держави – гарантування продовольчої безпеки, підтримання макроекономічної рівноваги у тому числі шляхом регулювання міжгалузевих відносин, розвитку ринковоконкурентного середовища, захисту внутрішнього ринку, а також досягнення соціальних стандартів рівня якості життя.

За тлумаченням Н. М. Вдовенко (доктора економічних наук, професора) аквакультура - це сучасний інтегрований багатофункціональний сектор сільськогосподарського виробництва, який ефективно використовує водні, земельні, рибні, трудові та інші ресурси [4,с. 300-302].

Як зазначають В.Н. Мельников і А.В. Мельников, аквакультура — це частина рибної галузі, пов'язана з підвищенням ефективності процесів управління водними біологічними об'єктами і середовищем їх перебування. В даному визначенні автори наголошують, що аквакультура пов'язана і має на меті підвищення процесів управління водними біологічними об'єктами і середовищем їх перебування. Тому необхідно зазначити, що водними біологічними об'єктами (гідро біонтами) являються об'єкти природного і штучного відтворення — риби, ракоподібні, моллюски, голкошкірі, водорості, морські звірі, корма для основних об'єктів аквакультури [7, с. 24-26].

Іноземні вчені, такі як Джон Босток, Брендан МакАндрю, Рендольф Річардс та інші Інституту аквакультури Університету Стірлінга та Імперського коледжу Лондона вважають, що аквакультура і рибальство часто розглядається як окрема діяльність, пов'язані лише пунктами призначення та важливими системними зв'язками, які існують між цими формами водного виробництва. Сюди можна віднести взаємозалежність щодо постачання рибної продукції у корми для аквакультури, роль запасів аквакультури в підтримці та посиленні захоплення риболовлі та розробку керованих екосистемних підходів, що з'єднують аквакультуру та рибальство в єдиному просторовому середовищі, як правило, озера та заплавні системи, приморські зони тощо. Поліпшення рибного господарства на основі аквакультури включає різноманітний набір ресурсних систем, які поєднують атрибути аквакультури та рибальства. Найчастіше це відбувається шляхом викиду культурної риби у відкриті води з метою посилення риболовлі з метою відновлення запасів виснаженої рибної продукції. Прикладом цього є рибальство основних коропів на азіатських водоймах, в Тихому океані лососеве ранчовання, покращення гребінця в Японії та Нової Зеландії.

Відповідно на основі досліджуваних підходів та позицій до категорії «аквакультура», пропонуємо власне визначення «сфери аквакультури», адже в Україні таке поняття не закріплено в принципі.

Сфера аквакультури – це сукупність взаємопов'язаних елементів, що забезпечують відтворення, функціонування та розвиток всієї сфери, до складу яких входять штучні та природні водойми, рибництво, марікультура, акваріумістика, а також декоративна та рекреаційна аквакультури, котрі здійснюються суб'єктами аквакультури, метою яких є отримання продукції аквакультури, яка одержана в результаті здійснення господарської діяльності всі види об'єктів аквакультури, а також вироблена з них харчова та нехарчова продукція, у тому числі харчова та запліднена ікра, що відносяться до сільськогосподарської

продукції.

Висновки. Отже, з метою виокремлення поняття сфери аквакультури нами було проаналізовано та досліджено словникові визначення, нормативне закріплення та праці видатних вчених у галузі аквакультури.

Дослідивши словникові визначення терміну «аквакультури» вбачається, що різні словники не містять терміну «сфери аквакультури», а зазначають лише загальні положення аквакультури в цілому. Наведені словникові визначення поняття «аквакультури» не дають ґрунтовного смислового термінологічного визначення цього поняття, адже всі вони тлумачать термін «аквакультура», як розведення живих організмів у контрольованих умовах, при цьому не характеризуючи притаманних ознак для цієї сфери.

На законодавчому рівні законодавець визначаючи термін «аквакультура» ототожнює його із терміном «рибництва». Таким чином, для більш ґрунтовного розуміння, чи є поняття «аквакультури» та «рибництва» синонімами, чи все ж таки доцільно розглядати ці два поняття окремо один від одного, варто розглянути їх у широкому та вузькому значеннях.

Відповідно, проведене дослідження не дає чіткого розуміння сфери аквакультури. Словникові визначення та законодавче закріплення лише містять загальні положення аквакультури, не розглядаючи її як окрему сферу життєдіяльності.

На підставі вище викладеного вбачається, що аквакультуру вчені розглядають як напрям рибогосподарської діяльності, пов'язаний із відтворенням і вирощуванням водних організмів, що відбуваються у частково або повністю контрольованих людиною умовах. При цьому наголошують, що рибицтво є складовою аквакультури, що відповідає за штучне відтворення риб, а також за збереження та поповнення промислових запасів риби в природних водоймах, з чим не можемо погодитись.

Аквакультура дає можливість вирощувати живі організми в невеликих обсягах в умовах максимально наближених до природних. Можна заперечувати той факт, що такі умови неможливо назвати природними, якщо посадити велику кількість риб у штучний басейн, годувати та підгодовувати вітамінами, насичувати воду киснем тощо, що взагалі не притаманне для природного вирощування. А таке зростання можливе тільки в хороших умовах [7].

Таким чином, на підставі аналізу теоретичних визначень поняття аквакультура ми можемо відзначити, що дане поняття є полігалузевим, і його зміст не можна розглядати лише з однієї сторони. Аквакультуру можна розглядати як суто теоретичну категорію; з економічної сторони – як підгалузь народного господарства; з юридичної сторони як сферу суспільних відносин, що виникає в публічному адмініструванні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про аквакультуру : Закон України від 18.09.2012 р. № 5293-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 79. Ст. 3193.
2. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 № 486-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003. № 15. Ст.107.
3. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 № 3677-VI. Відомості Верховної Ради України, 2012. № 17. Ст.155.
4. Вдовенко Н.М. Державне регулювання розвитку аквакультури в Україні: Монографія. К: Кондор-Видавництво, 2013. 464 с.
5. С.П. Бирик, Г.М. Сюта Словник іншомовних слів; за ред. С.Я. Єрмоленко. Харків: Бібліотека Державної мови, 205 с.
6. Петровська М. А. Гідроecологічний словник / Мирослава Андріївна Петровська ; за ред. проф. І.П.Ковальчука. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 140 с.
7. Шаріло Ю.Є. Сучасна аквакультура: від теорії до практики: практичний посібник / Ю.Є. Шаріло, Н.М.Вдовенко, М.О. Федоренко та ін. К.: «Простобук», 2016. 119 с.
8. Інтенсивні технології в аквакультурі: навч. посіб. / [Р. В. Кононенко, П. Г. Шевченко, В. М. Кондратюк, І. С. Кононенко]. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 410 с.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy Pro akvakulturu № 5293-VI. (2012, September 18). [Law of Ukraine On aquaculture № 5293-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 79, 3193 [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy Pro rybu, inshi vodni zhyvi resursy ta kharchovu produktsiiu z nykh № 486-IV. (2003, February 06). [Law of Ukraine On fish, other aquatic living resources and food products from them № 486-IV.]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 15, 107 [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy Pro rybne hospodarstvo, promyslove rybalstvo ta okhoronu vodnykh bioresursiv № 3677-VI. [Law of Ukraine On fisheries, industrial fishing and protection of aquatic bioresources № 3677-VI]. (2011, July 08). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 17, 155 [in Ukrainian].
4. Vdovenko, N.M. (2013). *Derzhavne rehuliuвання rozvytku akvakultury v Ukraini: Monohrafiia*. [State regulation of aquaculture development in Ukraine: Monograph]. Kyiv: Kondor-Vydavnytstvo [in Ukrainian].
5. Bybyk, S.P., & Siuta, N.M. (2005). *Slovyk inshomovnykh sliv*. [Dictionary of foreign words]. Kharkiv: Biblioteka Derzhavnoi movy [in Ukrainian].
6. Petrovska, M. A. (2010). *Hidroecolohichnyi slovnyk*. [Hydroecological dictionary]. Lviv : Vydavnychi tsentr LNU imeni Ivana Franka [in Ukrainian].
7. Sharylo, Yu.Ie. (2016). *Suchasna akvakultura: vid teorii do praktyky: praktychnyi posibnyk*. [Modern

aquaculture: from theory to practice: a practical guide]. К.: «Prostobuk» [in Ukrainian].

8. Kononenko, R. V., & Shevchenko, P. H., & Kondratiuk, V. M., & Kononenko, I. S. (2016). *Intensyvnii tekhnolohii v akvakulturi: navch. posib.* [Intensive technologies in aquaculture: textbook]. К.: «Tsentri uchbovoi literatury» [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2019

УДК 342.95:332.87

Тарасюк Юрій Васильович,
заступник директора з правових питань
будівництва житлових будинків
КП “Житлоінвестбуд-УКБ”
e-mail: tarasyuk_y@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8352-7120>

ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

У статті запропоновано авторське визначення поняття системи суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва. Запропоновано вказаних суб'єктів слід поділити на дві великі групи: 1) суб'єкти, що відповідають за формування та реалізацію державної політики у будівельній галузі взагалі та у сфері житлового будівництва, зокрема (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України та Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства); 2) суб'єкти, які здійснюють безпосередню реалізацію заходів, спрямованих на адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва (Державна архітектурно-будівельна інспекція України (Держархбудінспекція) та органи місцевого самоврядування). Визначено характерні особливості адміністративно-правового статусу вказаних суб'єктів. Констатовано, що система суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні представлена різноманітними за своїм правовим статусом органами державної влади, а також самими суб'єктами будівництва, кожен з яких виконує ряд специфічних завдань і функцій у відповідній сфері. Вказано, що існуюча система суб'єктів ієрархічно вдало будована, але при цьому має такі недоліки: по-перше, законодавцю слід більш детально визначити роль, кожного суб'єкта у досліджуваній галузі, що дозволить уникнути дублювання повноважень, зокрема контрольно-наглядових; по-друге, необхідно вирішити проблему координації та взаємодії між суб'єктами адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва.

Ключові слова: суб'єкт, система, система суб'єктів, адміністративно-правове забезпечення, будівництво, житлове будівництво.

Tarasiuk Yu. CHARACTERISTICS OF THE SYSTEM OF SUBJECTS OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROVISION OF HOUSING CONSTRUCTION IN UKRAINE

The author of the article has suggested own definition of the concept of the system of subjects of administrative and legal provision of housing construction. It has been offered that specified subjects should be divided into two large groups: 1) subjects responsible for the formation and implementation of the state policy in the building construction sector in general and in the field of housing construction, in particular (the President of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Economics Development, Trade and Agriculture); 2) subjects that directly implement measures aimed at administrative and legal provision of housing construction (the State Architectural and Construction Inspectorate of Ukraine (SACI) and local self-government agencies). The author has determined characteristic features of the administrative and legal status of specified subjects. It has been stated that the system of subjects of administrative and legal provision of housing construction in Ukraine is represented by various agencies of state power according to their legal status, as well as the subjects of building construction themselves, where each of them performs a number of specific tasks and functions in the relevant area.

It has been pointed out that the existing system of subjects is hierarchically well-built, but has the following shortcomings: first of all, the legislator should define the role of each subject in the research area in details that can help to avoid duplication of powers, in particular control and supervisory powers; secondly, it is necessary to solve the problem of coordination and interaction between the subjects of administrative and legal provision of housing construction.

Key words: a subject, system, system of subjects, administrative and legal provision, building construction, housing construction.

Постановка проблеми. Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні має тривалу та специфічну історію свого становлення й розвитку, обумовлену особливостями суспільно-політичних та економічних умов, в яких перебувала наша країна. Наразі формування досліджуваного законодавства ще не завершено і цей процес характеризується наявністю проблем, що визначають необхідність подальшого науково-теоретичного вивчення окресленої проблематики. Варто відзначити, що адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні вимагає від держави створення умов для належного функціонування всіх державних інституцій, серед яких важливе місце належить суб'єктам такого забезпечення. Взагалі, поняття суб'єкт є найбільш дослідженим саме з точки зору права, де його найбільш часто характеризують, як фізичну та/або юридичну особу, яка володіє певним набором суб'єктивних прав та